

คนอเมริกันใช้เงินสด แทนบัตรเครดิต

คนชาติไหนก็เหมือนกันทั้งนั้น เมื่อเกิดความเจ็บปวดขึ้นก็ต้องปรับตัว เพราะความสุขของมนุษย์เกิดขึ้นจากความสามารถในการปรับตัว

คนอเมริกันเคยชินกับการใช้บัตรเครดิตมานาน ซึ่งถ้าหากไม่มีเงินพอในตอนที่ใช้ ก็เท่ากับเอาเงินที่จะได้รับในอนาคตมาใช้ไปก่อน อย่างไรก็ตาม บัดนี้มีแนวโน้มที่จะหันกลับมาใช้เงินสดกันอีกครั้งเหมือนเมื่อยุค 30-40 ปีที่แล้ว

“charge” คือคำติดปากของคนอเมริกันเวลาจ่ายเงิน ซึ่งหมายถึงความประสงค์ในการใช้บัตรเครดิต ปัจจุบันมีตัวเลขว่าแต่ละครอบครัวอเมริกันมีบัตรเครดิตโดยเฉลี่ย 13 ใบ เหตุใดจึงมีสภาพต่างจากคนเยอรมันซึ่งไม่นิยมใช้บัตรเครดิต คำตอบคือเป็นเพราะวัฒนธรรมการบริโภคแบบฟุ่มเฟือยของคนอเมริกัน ซึ่งทำให้สัดส่วนการออมกับรายได้ของครัวเรือนเกือบใกล้ศูนย์ (ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 สัดส่วนนี้คือ 25)

มีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้คนชั้นกลางจนถึงคนถดถอยมาจากรัฐบาลบริโภคอย่างสนุกสนานจนแทบไม่มีการออม สิ่งเหล่านี้ได้แก่การโน้มน้าวชักจูงให้มีบัตรเครดิตจากสื่อ จากการชักชวนโดยตรงในห้างสรรพสินค้าหรือศูนย์การค้า จากการพนันที่มีอยู่ทุกแห่งหนไม่ว่าในรูปของสลากกินแบ่ง (บางรัฐออกสลากอาทิตย์หรือรายวันก็มี) บัตรชุดหมายเลข แทงอเมริกันฟุตบอล เบสบอล บาสเกตบอล ฮอกกี้ ทางโทรศัพท์หรืออินเทอร์เน็ตหรือบ่อนการพนันในบางรัฐ และจากการยอมให้เบิกเงินเดือนล่วงหน้าไปก่อนซึ่งสนับสนุนโดยสถาบันการเงิน ตลอดจนการรูดบัตรเครดิตทางโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และสื่ออื่นๆ ให้บริโภคๆๆๆ

ค่านิยมในปัจจุบันของสังคมอเมริกันคือ การอดออมเป็นเรื่องไม่สนุก เป็นเรื่องน่าเศร้า ซึ่งตรงข้ามกับค่านิยมสมัยโบราณที่การอดออมเป็นเรื่องน่าชื่นชม เป็นความภาคภูมิใจ และเป็น

ค่านิยมที่ช่วยสร้างประเทศให้มีทุนและยิ่งใหญ่ในโลก

สิ่งที่คนอเมริกันและคนทุกชาติเข้าใจผิดในความเป็นลบของการอดออมคือ วัตถุประสงค์ของการอดออม โดยแท้จริงแล้วการอดออมมิได้เป็นไปเพื่อลดทอนความสุขหรือสนุกสนาน หากแต่เป็นไปในทางตรงกันข้าม คือ เพื่อเพิ่ม เพียงแต่เป็นการเพิ่มที่ข้ามช่วงเวลา

ถ้ามีเงินและใช้ไปทั้งหมด ไม่มีการอดออม ก็หมายถึงมีความสุขในช่วงเวลาปัจจุบันและจบลงเพียงแค่นั้น แต่ถ้าหากมีการอดออม ความสุขจากการใช้เงินในช่วงเวลาปัจจุบันก็ยังคงมีอยู่ โดยอาจไม่มากเท่ากรณีใช้เงินทั้งหมด แต่เงินที่อดออมไว้ได้จะไปช่วยขยายความสุขในอนาคต ดังนั้นเมื่อรวมกันแล้วจะมีความสุขโดยรวมมากกว่ากรณีแรก

การหันมาใช้เงินสดมากขึ้นของคนอเมริกันนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลพวงจากการเข้มงวดมากขึ้นของสถาบันการเงินในการอนุญาตให้วงเงินของบัตรเครดิต เนื่องจากเก็งกำไรหนี้เสียในช่วงเวลาวิกฤติเศรษฐกิจในปัจจุบัน เหตุผลอีกส่วนหนึ่งของการใช้บัตรเครดิตน้อยลงก็คือ บทเรียนจากอดีตที่ไม่มีเงินออมเก็บไว้จนลำบากในปัจจุบัน

คนอเมริกันจำนวนมากได้เรียนรู้ว่าการใช้บัตรเครดิตในการบริโภคในขณะที่ยังไม่มีเงินจ่ายคือการเอารายได้ในอนาคตมาใช้ เมื่อหลายคนต้องออกจากงานเพราะวิกฤติเศรษฐกิจ ก็ไม่มีรายได้มาจ่ายคืน จนมีหนี้เป็นดินพอกหางหมู

การใช้เงินสดเป็นการบังคับให้ตนเอง “กินอยู่ไม่เกินตัว” เพราะมีเท่าใดก็ใช้แค่นั้น ดังนั้นจึงเท่ากับเป็นการบังคับให้ดำเนินชีวิตอยู่ในกรอบ ไม่ทำให้เกิดหนี้ ถึงแม้จะมีความสุขผดุงน้อยลงมากก็ตาม

บทเรียนของคนอเมริกันในเรื่องนี้เป็นสิ่งที่คนไทยพึงสำเหนียกเป็นอย่างยิ่ง ☺